

Lenka Novotná, *Poznamenání někderých pamětí od léta Páně 1587*. Paměti soběslavského primasa Řehoře Smrčky ze Sabinova (1587-1605), České Budějovice 2008, 209 s. (Diplomová práce Historického ústavu Filozofické fakulty Jihočeské univerzity)

Posudek oponenta diplomové práce

Pozvolný zájem české historické vědy o zpřístupňování a interpretaci memoárových písemností vzniklých v městském prostředí raného novověku obrací pozornost badatelů v zásadě ke dvěma tematickým celkům, o kterých tyto písemnosti podávají svědectví. K prvnímu patří vybrané stránky městského života (správa, hospodaření, počasí a katastrofy); druhý tematický okruh je poněkud závažnější a interpretačně náročnější, protože souvisí s postižením badatelsky stále opomíjených základních kategorií „vnitřního“ a „vnějšího“ světa měšťana, v němž se zrcadlila jeho sociální identita. Zdá se, že uvedených skutečností si byla vědomá rovněž Lenka Novotná, když se rozhodla ve své diplomové práci věnovat badatelskou pozornost úplnému kritickému edičnímu zpřístupnění pamětních zápisů soběslavského primátora Řehoře Smrčky ze Sabinova, které pocházejí z let 1587 až 1604, resp. 1605. Uvedený pramen – v kombinaci s dalšími písemnostmi ze soběslavského městského archivu a fondů rožmberských – posloužil diplomantce jako heuristické východisko ke kladení dalších otázek. Ocenit musím nejen volbu tématu a logickou kompozici díla, ale také rozsah odborné literatury, se kterou diplomantka pracovala.

Hned v úvodní části své práce diplomantka porovnávala obsah rukopisu pamětních zápisů Řehoře Smrčky s jejich stručnějším výtahem, který zveřejnil roku 1901 Ferdinand Menčík. Svůj další výklad o profilu osobnosti primátora, městské správě v Soběslavi a pozemkové držbě tohoto poddanského města opřela o rukopis Smrčkových pamětí uložených v Knihovně Národního muzea v Praze, jenž následně zpřístupnila v kritické edici. Pečlivá práce s prameny a literaturou umožnila Lence Novotné, aby v tématech, která si zvolila, rozhojnila a upřesnila dosavadní známé poznatky, neboť osobnost Řehoře Smrčky ze Sabinova opakovaně poutala z různých úhlů pohledu zájem badatelů. Pokud pramen nabízel možnosti dalších interpretací, autorka jich příliš nevyužila (ku příkladu pohled primátora na proměnu pozemkové držby města). Lenka Novotná svou prací znovu potvrdila, že memoárová literatura vzniklá v městském prostředí počátkem novověku zpravidla podává očekávaný obraz klidné všednosti města, která zřídka vybočí z každodenního stereotypu. Otázkou ovšem zůstává, zda takový obraz vytvářeli autoři pamětí záměrně, aby podtrhli málo proměnlivý každodenní kolorit města, jehož statické pojetí mohlo vycházet z konzervativních hodnot jejich

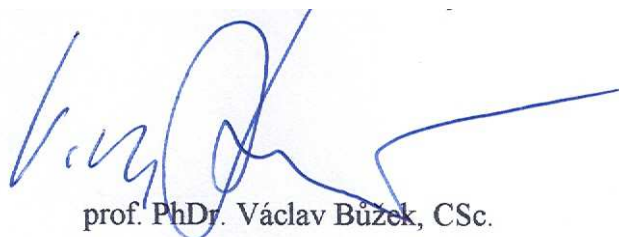
myšlenkových světů. Právě o těchto možnostech interpretace pamětí Řehoře Smrčky ze Sabinova, které v diplomové práci postrádám, by mohla Lenka Novotná podrobněji hovořit při obhajobě, a to ku příkladu i ve srovnání s memoárovou literaturou z jiných českých měst, kterou cituje v bibliografii.

Nejcennější vědeckou hodnotu přináší v diplomové práci kritická edice pamětí soběslavského primátora, která by si s ohledem na další badatelské využití vyžádala zveřejnění. Edice odpovídá nárokům na zpřístupňování raně novověkých písemností; navíc je opatřena spolehlivou identifikací osob a lokalit. Bylo by jistě záslužné, kdyby byl podniknut prozopograficky laděný výzkum osob, jež vystupují v pamětních záznamech Řehoře Smrčky. Zřejmě by se tímto způsobem odhalily rozmanité sociální vazby, které se utvářely v městském organismu. V této rovině promyšlení výpovědi memoárového textu může vést podle mého názoru cesta k jeho širší interpretaci, tedy právě k některým hodnotám myšlenkových světů měšťanů počínajícího novověku.

Chyby ve shodě podmětu s přísudkem (s. 10, 17, 41) a zmatky v interpunkci či jiné prohřešky proti normě současného českého jazyka (s. 7, 10, 17, 19, 20, 29, 41, 46, 50, 56, 63 apod.) zbytečně znehodnocují slušnou jazykovou stránku diplomové práce. Více pozornosti mohla jistě diplomantka věnovat závěru, který považuji za nedostatečný a uspěchaný. Na druhé straně oceňuji pečlivost poznámkového aparátu i bibliografických záznamů.

Z celkového pojetí posuzované diplomové práce je zřejmé, že Lenka Novotná má blíže k pečlivé práci s prameny než k jejich vlastní interpretaci. Více ji láká studium regionální literatury s konkrétní výpovědí než teoretické spisy o myšlenkových světech měšťanů. Tento „archivářský“ způsob práce rozhodně není čas od času na škodu, pokud hlavním smyslem snažení je právě kritická edice.

Diplomovou práci Lenky Novotné doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikovat ji stupněm **v ý b o r n ě**.

prof. PhDr. Václav Bůžek, CSc.